

LIII.

TERTULLIANUS presbiter, akit elsőként kell megemlítenünk Victor és Apollonius után a latinok között, az Afrika provinciabeli Karthágó városban prokonzuli centurio atyától származott. Severus császár és Antoninus Caracalla idejében igen lobbanékony természetével és a kipellengézésben nagy tehetséggel számtalan kötetet írt meg, amelyeknek felsorolásától most eltekintünk, mivel mindenki ismeri. Én találkoztam egy Concordia nevű itáliai erődítményből származó Pállal, aki fiatalságában még ismerte a boldogemlékű Cyprianusnak ekkor már igen előrehaladott korban levő jegyzőjét, Rómában látta őt, és ő Cyprianus szokásaként említette, az egyetlen napot sem mulasztott el anélkül, hogy Tertullianustól valamit ne olvasott volna. Sűrűn szokta volt mondogatni: – Add a mestert! – és ezzel természetesen Tertullianust jelölte meg.

Életének derekáig egyházának presbitere volt, de a római klerikusok sértegetései miatt Montanosz tanítására pártolt, és megannyi művében megemlékezik erről az új próféciáról. Kizárólag az egyház ellen állította össze a szemérmességről, az üldözésekről, a böjtölésről, az egyszeri nősülésről, az önkívületi állapotról szóló hat kötetét, valamint egy hetediket, amelyet már Apolloniosz cáfolatára írt meg. Azt mondják róla, hogy az aggkor végső határáig élt, és még ekkor is közreadott egy, már elveszett, rövid írást.